

سرشناسه	احمدی، علی، ۱۳۵۰ -
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام - Iran . Laws , etc
عنوان و نام پدیدآور	جرم انگاری شرکت کارکنان دولت در معاملات و دو شغله ها / مولف: علی احمدی.
مشخصات نشر	قم: طلیعه نور - ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۴۸ ص.
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۸۱۸ - ۳۸ - ۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
پاداشت	کتابنامه: ۱۳۵ - ۱۳۶ - ۱۴۷
عنوان دیگر	شرکت کارکنان دولت در معاملات و دو شغله ها
موضوع	کارکنان -- ایران -- جرایم علیه
موضوع	Employees -- Crimes against -- Iran
موضوع	معاملات دولتی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Government Purchasing -- Law and Legislation -- Iran
موضوع	جرم انگاری -- ایران / Economic offences -- Iran
موضوع	تخلفات اداری -- ایران
موضوع	Misconduct in office -- Iran
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ الف ۳ / HF ۵۵۳۹ / ۴
رده بندی دیویی	۶۵۵ / ۳۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۶۳۳۲۷

عنوان کتاب	جرم انگاری شرکت کارکنان دولت در معاملات و دو شغله ها
نویسنده	علی احمدی (کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی)
صفحه آرایي	حسن خانی
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۷
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
چاپ	انتشارات طلیعه نور
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۸۱۸ - ۳۸ - ۱
قیمت	۷۵۰۰ تومان
تماس با مؤلف	۰۹۱۸۳۶۱۵۶۲۷

فهرست

مقدمه ۹

فصل اول: سیاست‌های تقنینی ناظر بر دوشغله‌ها / ۱۳

بخش اول - اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون ممنوعیت تصدی

بیش از یک سال ۱۴

مبحث دوم - قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۵۰

مبحث سوم - ماده الحاقی قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل ۱۷۰۰

مبحث چهارم - ماده ۱۱۱ لایحه اصلاحی قانون تجارت ۱۸

مبحث پنجم - ماده ۱۲۶ لایحه اصلاحی قانون تجارت ۱۹

مبحث ششم - ماده ۱۴۷ لایحه اصلاحی قانون تجارت ۱۹

بخش دوم - ثبت شرکت توسط اشخاص و کارکنان دولت ۲۰

بخش سوم - تشریح برخی مفاهیم ۲۵

مبحث اول - مفهوم شغل ۲۵

مبحث دوم - تعریف کارمند دولت ۲۸

بخش چهارم - سهامدار بودن کارمند دولت در شرکت خصوصی

و انجام معامله با دولت ۳۳

بخش پنجم - عضویت کارمند دولت به سمت عضو هیأت

مدیره و مدیریت عاملی شرکت خصوصی ۳۹

بخش ششم - عضویت کارکنان دولت به سمت عضو هیأت

مدیره و مدیریت عاملی شرکت‌های تعاونی ۴۱

- بخش هفتم - فعالیت کارکنان دولت در خارج از اداره و وضعیت دریافت حقوق ۵۱
- بخش هشتم - فعالیت کارکنان دولت به عنوان مشاور یا کارشناس حقوقی ۵۴
- بخش نهم - فروض مختلف عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکت‌های تعاونی ۵۸
- مبحث اول - چگونگی تصدی همزمان سمت هیأت مدیره، مدیریت عامل یا بازرسی دو شرکت تعاونی ۵۸
- مبحث دوم - تصدی سمت هیأت مدیره تعاونی برای فردی که دارای سابقه سمت می باشد ۵۸
- مبحث سوم - تفویض با وکالت، دادن اعضاء اسناد تعهدآور به دیگری . ۵۹
- مبحث چهارم - تعیین مدیر عاملی که عضو هیأت مدیره نیز می باشد به عنوان تنها صاحب امضاء مجاز شرکت ۶۰
- مبحث پنجم - عدم تأثیر مرخصی بدون حقوق کارمندان دولت در ممنوعیت تصدی هیأت مدیره و مدیریت عامل تعاونی‌های غیر کارکنانی ۶۱
- مبحث ششم - مأمور نمودن کارمندان دولت در شرکت‌های تعاونی ۶۱
- مبحث هفتم - وضعیت دوشغله بودن کارکنان مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی ۶۳
- بخش دهم - عضویت کارکنان دولت در تعاونی‌های تولیدی خصوصی ۶۵
- بخش یازدهم - استثنائات اصل منع جمع مشاغل ۷۰
- مبحث اول - عضویت در هیأت مدیره شرکت‌های تعاونی دستگاه‌های دولتی ۷۰
- مبحث دوم - سمت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی ۷۱
- مبحث سوم - سمت‌های تخصصی از سوی مقام معظم رهبری ۷۱

- مبحث چهارم - سرپرستی موقت پست سازمانی به جز پست اصلی ... ۷۲
- بخش دوازدهم - فروض مختلف ممنوعیت‌های قانونی مبنی
دوشغله بودن کارکنان دولت ۷۳
- مبحث اول - تصدی همزمان شغل قضاوت و نمایندگی مجلس
شورای اسلامی ۷۳
- مبحث دوم: تصدی همزمان شغل سرپرست اوقاف و نمایندگی
مجلس شورای اسلامی ۷۴
- مبحث سوم - شرکت کارکنان وزارت کشور، شهرداری‌ها، ۷۵
- مبحث چهارم - نمایندگی سهام صدا و سیما در شرکت‌های خصوصی
تحت پوشش ۷۸
- مبحث پنجم - عضویت کارکنان وزارت دفاع به عنوان هیئت
مدیره شرکت‌های وابسته ۸۰
- مبحث ششم - وضعیت اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها ۸۱
- مبحث هفتم - اشتغال توأمان به سرپرستی و آزاد ۸۵
- مبحث هشتم - تصدی همزمان به شغل سرپرستی ازدواج و کارمند
دولت بودن ۸۷
- مبحث نهم - تصدی همزمان اعضای شورای عالی قضایی و رئیس
یکی از سازمان‌های تابعه قوه قضائیه ۸۹
- مبحث دهم - تصدی همزمان کارکنان دولت در هیأت‌های
مؤسسات خصوصی ۸۹
- مبحث یازدهم - تصدی همزمان نمایندگی مجلس و رئیس دیوان
محاسبات بودن ۹۰
- مبحث دوازدهم - تصدی همزمان نمایندگی مجلس و رئیس
دانشکده بودن ۹۱
- مبحث سیزدهم - نظریه هیأت دولت در خصوص برخی ابهامات ... ۹۲

فصل دوم: سیاست‌های تقنینی قانونگذار ناظر بر ممنوعیت مداخله در معاملات دولتی / ۱۰۵

- ◀ بخش اول: لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری ۱۰۶
- ◀ بخش دوم - نکات کاربردی قانون منع مداخله ۱۱۱
- ◀ بخش سوم - انعقاد قرارداد مطالعاتی و مشاوره‌ای کارکنان دولت با سایر دستگاه‌های دولتی ۱۲۳
- ◀ بخش چهارم - شرکت کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت ۱۲۴
- ◀ بخش پنجم - استثنائات و فروض مختلف حضور کارکنان دولت در معاملات دولتی ۱۲۵
- مبحث اول - اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها ۱۲۵
- مبحث دوم - اعضای هیئت مدیره‌های اسلامی، شهر و روستا ۱۲۶
- مبحث سوم - حضور کارکنان دولت در معاملات سایر دستگاه‌ها به جز دستگاه اصلی خود ۱۲۷
- مبحث چهارم - حضور کارکنان دولت در مزایای خود و روه‌های دولتی ۱۲۸
- مبحث پنجم - حضور کارکنان دولت در مزایای خانه‌های سازمانی ۱۳۴
- مبحث ششم - حضور کارکنان دولت در معاملات اختصاصی ۱۳۶
- مبحث هفتم - حضور کارکنان دولت در معاملات ضروری برای اجرای طرح‌ها ۱۳۶

فصل سوم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها / ۱۳۹

- منابع ۱۴۵

مقدمه

یکی از معضلات نظام اداری کشور جمهوری اسلامی ایران، پدیده دوشغله‌ها و شرکت کارکنان دولت در معاملات دولتی است. حدود ۶ سال از تصویب قانون منع مداخله در معاملات و مدت قابل توجهی از تصویب اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع تصدع، بیش از یک شغل مبنی بر ممنوعیت جمع مشاغل دولتی می‌گذشت؛ اما کماکان ابهاماتی در این باب از منظر تئوری و عملی مشاهد می‌شود. همین ابهامات باعث شده است تا این موضوع، علاوه بر آنکه یک بحث در حوزه حقوق اداری باشد، از منظر مباحث حقوق کیفری مورد توجه قرار گیرد. دامنه این موضوع تا مقوله فساد اداری و رانت خواری نیز کشیده شده است. فلسفه جرم دانستن دوشغله بودن از جهات گوناگون، از جمله بحث‌های مفاسد اقتصادی و رانت اطلاعاتی قابل توجیه است. قانونگذار به منظور ایجاد ضمانت اجرایی و نوعیت جمع دوشغل، از ظرفیت‌های حقوق کیفری بهره‌مند شده و این عمل را به عنوان فعلی مجرمانه تلقی کرده است. ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل، در حقیقت نوعی مبارزه با سوءاستفاده از رانت بوده که می‌توان آن را در گروه تخلفات اداری و اقتصادی قرار داد که می‌تواند با کاهش کارایی فرد در مشاغل گوناگون احتمال تخلف و جرم رانیز در حوزه اختیارات آن اداره افزایش دهد. داشتن پست و شغل‌های متعدد، در عین

حال که مشارکت در مدیریت جامعه و تأمین کننده معیشت افراد است، می تواند سبب سوء استفاده از منابع عمومی و ائتلاف آن شود. در این راستا مقنن، کارمندان دولت را از انجام معامله با دولت و نهادهای عمومی و نیز تصدی بیش از یک شغل، منع کرده است تا هم از موقعیت کارمندی به زیان عموم استفاده نشود و هم مشارکت و تأمین معیشت، برای همه عادلانه باشد و مردم عادی بتوانند در حوزه های مختلف اداری و اقتصادی با وجود شرایط لازم نقش آفرینی نمایند.

از سوی دیگر، نظریه این که در بسیاری از موارد، ایراد و اشکالاتی در خصوص سهامداران بر زمین یا عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکت های خصوصی و تعاونی مطرح و همچنین معاملات این شرکت ها مورد ابهام و ایراد می گیرد، مضافاً آنکه مجموعه مدونی نیز در این خصوص وجود ندارد، و کارکنان دولت در خصوص عضویت در هیئت مدیره شرکت خصوصی و شرکت در معاملات دولتی را عموماً نداشتن آگاهی از قوانین و مقررات و تا نظر مطرح می نمایند. بر این پایه، گرچه بر اساس ماده ۲ اصلاحی قانون مدنی مصوب ۱۳۴۸/۸/۲۹، قوانین پانزده روز پس از انتشار، در سراسر کشور لازم الاجرا است مگر آن که در خود قانون، ترتیب خاصی برای موقع اجرا مقرر شده باشد، و بر اساس اصل مسلم حقوقی، جهل به قانون رافع مسئولیت کیفری نمی باشد، لیکن شناخت موضوع و آشنایی نسبی با قوانین و مقررات مربوطه در برخورد با این امور، امری اجتناب ناپذیر و ضروری است، لذا در مجموعه فوق، سعی بر

این است که ابتدا با تشریح قوانین متناظر، به اختصار واژگان اشاره شده در اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل، از جمله کارمند دولت، شغل، مؤسسات عمومی یا دولتی و... تعریف گردیده و متعاقب آن استثنائات ممنوعیت چندشغله بودن بررسی و با تشریح قانون منع مداخله در معاملات دولتی، آرای وحدت رویه دیوان عدالت اداری، نظریات تفسیری شورای نگهبان و اداره کل حقوقی قوه قضائیه نیز مطرح و به تبیین ابعاد مختلف ارتباط کارکنان دولت با شرکت‌های خصوصی و تعاونی، از جهت سوءمداربردن و یا عضویت در هیأت مدیره، ناظر به سیاست‌های تنظیفی قانونگذار جمهوری اسلامی ایران، به بیانی ساده مورد بحث و بررسی فراگیر گردد.

نکته قابل توجه این که:

مصادیق اصل ۱۴۱ قانون اساسی؛ قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل و منع مداخله در معاملات دولتی، مواد ۱۱۱، ۱۴۷، قانون تجارت و همچنین ماده ۱۲۶ لایحه اصلاحی قانون تجارت، از مهمترین قوانین در راهبری شرکت‌ها، مؤسسات غیرتجاری و تعاونی‌های می باشد. همچنین در راستای نظارت بر اجرای صحیح قوانین و حسن جریان امور در دستگاه‌های اداری و اجرایی کشور که در اصل ۱۷۴ قانون اساسی تصریح گردیده، یکی از موضوعاتی که همواره مورد دغدغه کارکنان دولت بوده و در این راستا نیز ناظران با تسلط و اشرافیت بیشتری می‌توانند مفاصد ناظر بر دو شغله بودن کارکنان دولت و شرکت در معاملات

دولتی و سایر موارد مرتبط را در مأموریت های نظارت و بازرسی، رصد نمایند، اشرافیت به مباحث مرتبط می باشد.

خدای بزرگ را بسیار شاکرم که توفیق ویژه اش را نصیب این بنده ساخت تا به رغم بضاعت ناچیز، و تجربیات اندک، کتاب فوق را به آحاد کارکنان دولت، و یکی از بهترین و عزیزترین اقشار جامعه، یعنی ناظران متعهد و تلاشگر شاغل در دستگاه های نظارتی، بالاخص سازمان بازرسی کل کشور که عیون نظام هستند، تقدیم نمایم. هرچند که جام وجودشان را سیرابی نساید، باشد تا تشنگی افزایش یابد.

در پایان مقدمه، امیدوارم لطف حق بیش از پیش، شامل این قلم شده و با عنایت خاص خود، ضعف ها و کمبودهای معنوی، علمی و تجربی نویسنده را در تائید و تائید نگذاری نوشته اش، دخالت ندهد. شایان ذکر است که اذعان دارم که کتاب تهیه شده، خالی از اشکال نبوده، و امیدوارم اساتید ارجمند، مدیران و کارمندان بزرگوار، بازرسان، کارشناسان و حسابرسان گرانقدر، مسامحت کوش، صاحب این قلم را مورد لطف قرار داده و دیدگاه های اصلاحی خود را به صورت کتبی، شفاهی و..... به مصداق حدیث مبارک امام صادق (ع) که فرموده اند: ((احب اخوانی الی من اهدی الی عیوبی الی))، ((بهترین دوستان من کسانی هستند که عیوب را هدیه نمایند))، نواقص را بزرگوارانه به بنده حقیر هدیه نمایند.

ملتمس دعای خیرتان: علی احمدی

قم المقدسه - آذرماه ۱۳۹۶